

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4563224

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbegroting Gelders Archief 2026

Kernboodschap

Het Gelders Archief legt jaarlijks een begroting inclusief programmaplan voor aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling. Het college legt deze begroting namens het dagelijks bestuur voor een zienswijze voor aan de raad.

Voorstel

1. Met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op de ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

Inleiding

Het Gelders Archief heeft de ontwerpbegroting 2026 inclusief programmaplan naar de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling gestuurd. Deze ontwerpbegroting is opgesteld door het dagelijks bestuur van het Gelders Archief. Het bestuur verzoekt het college de begroting voor te leggen aan de raad voor het naar voren brengen van een zienswijze. Het formuleren en indienen van een zienswijze op een ontwerpbegroting vormt een wezenlijk onderdeel van de begrotingscyclus en geeft de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling de mogelijkheid invloed uit te oefenen op het opstellen van de begroting.

In het Strategisch Plan zijn missie, visie, ambities en strategie van het Gelders Archief voor de jaren 2025 tot en met 2028 vastgesteld. Jaarlijks maakt het Gelders Archief op basis van dit strategisch plan een programmaplan; deze is opgenomen in de ontwerpbegroting. Het programmaplan is daarvan een uitwerking en concretisering op hoofdlijnen voor 2026. In de begroting en het programmaplan heeft het Gelders Archief een aantal speerpunten benoemd waar zij in 2026 aan wil werken. In het programmaplan staat hoe zij haar bijdrage ziet op het gebied van diversiteit en inclusie, de transitie duurzaamheid (gericht op een duurzame bedrijfsvoering en bewustwording) en wil ze haar collectie voor een breed publiek toegankelijk maken via intuïtieve (digitale) dienstverlening.

Beoogd effect

Het bestuur van het Gelders Archief op de hoogte stellen van de zienswijze van de raad op de ontwerpbegroting 2026 van het Gelders Archief.

Argumenten

1.1 *Het regime van prijsindexatie en aanpassingen over 2026.*

In 2020 is in het bestuur de bijdrage per deelnemer vastgesteld en is afgesproken dat de deelnemers zich hieraan conformeren. In de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief is vastgelegd dat de jaarlijkse prijsindexatie vastgesteld wordt door de minister van OCW en achteraf wordt verrekend met de deelnemende gemeenten. In 2026 houdt het Gelders Archief er in de begroting rekening mee dat zij de prijscompensatie over 2026 wel doorrekent in de lumpsum bedragen, maar – eenmalig- haar aangesloten gemeentelijke deelnemers niet zal verzoeken dit over te maken. Het bedrag wordt onttrokken aan de algemene reserve. Het te betalen bedrag in 2026 is dan ook gelijk aan de vastgestelde lumpsum van 2025 en levert voor dit jaar geen financieel risico op.

1.2 *Bestemmingsreserve duurzaamheid ten behoeve van de energietransitie.*

In 2023 heeft het Gelders Archief een bestemmingsreserve ingesteld voor de energietransitie en € 450.000 aan deze reserve toegevoegd. In 2026 gaat het Gelders Archief aan de slag met het uitwerken en implementeren van realistische duurzaamheidsverbeteringen die ten laste zullen gaan van deze bestemmingsreserve. Dit doet het Gelders Archief op basis van een 0-meting en de duurzaamheidsdoelen die in 2025 zijn vastgesteld. Hierdoor verwacht ze in 2026 concrete en meetbare resultaten. Hierbij richt het Gelders Archief zich niet alleen op de bedrijfsvoering maar ook op bewustwording binnen haar organisatie. De bestemmingsreserve wordt hierdoor doelmatig besteed.

1.3 *Bestemmingsreserve Strategisch Plan 2025-2028.*

In 2024 heeft het Gelders Archief € 525.000 toegevoegd aan een nieuw in het leven geroepen bestemmingsreserve ten behoeve van het Strategisch Plan. Na toevoeging van dit bedrag aan de bestemmingsreserve resteert in 2024 een positief resultaat van € 17.326. Deze middelen worden aangewend voor de ambities die volgen uit het in 2024 opgestelde Strategisch Plan 2025-2028. Deze ambities maken onderdeel uit van de voorliggende begroting 2026. *Het Strategisch plan draagt bij aan de doelstellingen die we hebben op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid en inclusie en diversiteit.*

1.4 *Het Gelders Archief maakt haar collectie voor een breed publiek toegankelijk via intuïtieve (digitale) dienstverlening.*

In 2026 wordt de hernieuwde visie op dienstverlening in prioriteiten en gedragen keuzes vertaald en deels geïmplementeerd. Hierdoor wordt een breder publiek aangesproken en wordt de dienstverlening op veelgevraagde of juist onderbelichte archieven verder verbeterd. Dit draagt bij aan een betere zichtbaarheid van het Gelders Archief.

Kanttelingen en risico's

- 1.1 *Het blijven volgen van de prijsindexatie van het Rijk zorgt vanaf 2027 voor een tekort op de gemeentelijke begroting.*

Als de prijsindexatie van het Rijk gevolgd blijft worden vanaf 2027, leidt dit tot een tekort op de begroting van de gemeente, zoals dat de afgelopen jaren ook is gebeurd. Dit tekort is telkens opgevangen binnen de begroting cultuur. De oorzaak van het tekort is dat de prijscompensatie die het Rijk jaarlijks vaststelt over het algemeen hoger is dan die van de gemeente. Het is echter op dit moment nog niet bekend of en hoe de indexatiesystematiek, na uittreden van het Rijk, aangepast wordt.

- 2.1 *Verregaande digitalisering kan sommige doelgroepen uitsluiten.*

Door steeds meer in te zetten op digitale dienstverlening kan dat gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de openstelling van de studiezaal. Op het moment dat deze wordt beperkt, leidt dit tot minder mogelijkheden voor mensen die graag onderzoek willen doen en minder digitaal- en taalvaardig zijn. Verdergaande digitalisering mag niet tot gevolg hebben dat de openstelling van de studiezaal verminderd wordt.

Participatie

De ontwerpbegroting is opgesteld door het dagelijks bestuur van het Gelders Archief. Alle partners in de gemeenschappelijke regeling zijn hierbij betrokken.

Financiën

De voorgelegde conceptbegroting 2026 is sluitend en laat een consistent meerjarenbeeld zien. De gemeente Arnhem verwacht dat de prijsindexatie voor verbonden partijen in 2026 maximaal 2,7% zal bedragen. De gehanteerde indexatie conform ontwerpbegroting van het Gelders Archief ligt in lijn met dit percentage (circa 2%). Aangezien deze indexatie in 2026 onttrokken wordt aan de algemene reserve van het Gelders Archief zal de te betalen bijdrage 2026 voor de gemeente Arnhem gelijk zijn aan de vastgestelde lumpsum bijdrage 2025. In 2025 was deze bijdrage exclusief de bijdrage voor het e-depot € 1.318.112. De bijdrage voor het e-depot bedroeg € 55.276. De lumpsum bijdrage in 2026 blijft hetzelfde; de bijdrage voor het e-depot stijgt vanaf 2026 conform afspraken met het Gelders Archief. Hierin is in onze begroting in voorzien. Het e-depot is een digitale archiefbewaarplaats en bedoeld om ons digitale archief langdurig en duurzaam op te slaan en te beheren. Deze bijdrage in 2026 past binnen de al beschikbaar gestelde budgetten.

Uitvoering

De zienswijzebrief wordt naar het dagelijks bestuur van het Gelders Archief gestuurd.

Communicatie

Zie onder uitvoering.

RAADSVOORSTEL

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Aanbiedingsbrief Gelders Archief
- Ontwerpbegroting Gelders Archief 2026
- Zienswijzebrief ontwerpbegroting Gelders Archief 2026

RAADSVOORSTEL

Besluit van 11 juni 2025
Zaaknummer 4563224

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 mei 2025;

gelet op artikel 35 van de Gemeentewet;

besluit:

Met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op de ontwerpbegroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Gelders Archief.

De griffier,

De voorzitter,